

Samtal med HFD

Direkt efter att vi på SVF fått del av HFD:s utslag i Ruger RPR-målet var vi lamslagna. Vi började fundera på om det överhuvudtaget var någon idé att motarbeta Polismyndighetens egna lagstiftning när nu denna backades upp av vårt lands högsta förvaltningsdomstol.

Det nekade prövningstillståndet innebar att Förvaltningsrättens i Jönköping ansträngning att till varje pris ge Polismyndigheten rätt, vilket backades upp av Kamrarrätten i Jönköping i en veritabel juridisk kullerbytta, är det som gäller.

SVF tog kontakt med det justitieråd som tog beslutet att inte ge prövningstillstånd. Det hör till bilden att det var samma domare och samma lagmän i övrigt som också hade dömt i Tikka T3-fallet så de kunde inte vara ovetande om utgången i Tikka T3-målet. Dessutom fanns det i Ruger RPR-målet otaliga referenser till Tikka T3-fallet.

Just detta justitieråd ska emellertid ha all heder som ämbetsman eftersom justitierådet faktiskt ringde tillbaka till SVF:s medarbetare (detta är mycket ovanligt) och dessutom sade sig ha förväntat sig att bli kontaktad i detta mål eftersom prövningstillstånd inte meddelades.

SVF:s frågor var:

1. Varför meddelades inte prövningstillstånd?
2. Visste HFD om Tikka-fallet och likheten mellan dessa båda ärenden?
3. Har HFD granskat rättsfallet RÅ 2010 ref. 71 och hur ska Regeringsrättens dom tolkas?

På fråga 1 svarade justitierådet följande: HFD tar upp ca 1,5 % av fallen som överklagas dit. HFD var väl medveten om att utgången av Ruger-målet gick rakt emot Tikka-fallet men menade att det inte hade funnits tillräckligt många fall som spretat åt olika håll för att HFD skulle titta på det. Det behövs betydligt fler mål som Tikka T3 och Ruger RPR, så rekommendationen var att fortsätta att överklaga.

På fråga 2 och 3 svarade justitierådet följande: Ja, de visste om båda målen och att det dömts olika i dessa. Justitierådet hänvisade till att det fanns ytterligare en dom i dessa ärenden men kunde för tillfället inte hitta den domen på sin dator. SVF upplyste att den domen heter RÅ 2010 ref. 71 och att det var just uttolkningen av denna dom som SVF:s överklagande handlade om. Den domen säger att om ett vapen är godkänt enligt Naturvårdsverkets regler ska det också anses vara lämpligt enligt vapenlagen (den domens utfall blev att just det vapnet inte var godkänt enligt Naturvårdsverkets regler och därför inte lämpligt enligt vapenlagen) samt att Polismyndigheten ska avgöra detta självständigt. Men att underrätterna

misstolkat domen och hävdade att Polismyndigheten får själv avgöra om lämpligheten oavsett Naturvårdsverkets regler. Det blev tyst en lång stund i telefonen. Uppenbarligen hade inte justitierådet läst den domen trots att det var den som hela ärendet handlade om.

På SVF:s fråga hur det fungerar med bemyndiganden, om Polismyndigheten har rätt att bedöma vapens lämplighet trots att de inte har något bemyndigande därtill, svarade justitierådet: ”Det är Polismyndigheten som ska fatta beslut, och om de ska beakta Naturvårdsverkets regler, ja, de ska beakta men det är Polismyndigheten som ska fatta beslut, alltså bestämma om bössan är lämplig”.

SVF:s fråga om Polismyndigheten har rätt att fatta beslut utan ett bemyndigande i lagen ville inte justitierådet svara på, ville inte gå in på den frågeställningen i egenskap av justitieråd.

Den därpå följande diskussionen blev desto intressantare: hur fungerar lagar, den beslutande, den verkställande och den dömande makten (omskrivet till förstälig svenska). Justitierådet menade att det är Polismyndighetens tjänstemäns personliga åsikt som avgör (”Polismyndigheten beslutar om licenser”) och om man inte är nöjd med den åsikten får man överklaga till domstol. Där är det domstolens åsikter som gäller. Vad som står i lag, förordning eller föreskrift är inte avgörande för ett beslut.

Kontentan är att lagar gäller inte, det är åsikterna hos olika beslutsfattare inom den verkställande och dömande makten som avgör. Eller med ett finare ord: nomineringsmakten ligger hos tjänstemännen inom förvaltning och domstolar.

Man kan bara konstatera att så som Tikka-målet drevs, med hela tiden tonvikt på de emotionella argumenten, är det rätta sättet att driva mål i domstol, således att påverka domarnas personliga åsikter om ett vapen är lämpligt eller ej. Inte som SVF har gjort: hävdade att lagen ska följas, det har vi nu klart besked från HFD om.

SVF:s kansli och vi som arbetar med att läsa, utreda, tolka lagar och skriva till domstolar har kommit till vägs ände i vår kompetens. Vi har lagt ner timmar, dagar, veckor i vår ansträngning att tolka, utreda och skriva till myndigheter och domstolar om lagar. Så visar det sig att HFD inte ens har läst vad vi skrivit i vår inläga (och det är inte första gången vi kan konstatera detta).

Nu får vi hitta nya infallsvinklar.

Pär Herrman